

Ілона Палагута

викладач

*(Уманський державний педагогічний університет
імені Павла Тичини)*

РОЛЬ ПЕДАГОГІЧНОГО КОНСАЛТИНГУ У ПРОФЕСІЙНОМУ СТАНОВЛЕННІ МОЛОДОГО ФАХІВЦЯ

Консультація (від лат. *consultatio* – порада, розгляд) – це надання поради спеціалістом або досвідченою особою з певного питання.

Велика психологічна енциклопедія характеризує консультацію як:

- пораду фахівця, роз'яснення з певного питання;
- вид навчального заняття – спілкування вчителя (викладача) з учнем (студентом) з метою удосконалення нових знань;
- бесіду між фахівцями з актуального для клієнта питання;
- заклад, який надає професійну допомогу будь-якій людині з різних медичних питань, пов'язаних зі здоров'ям [1].

Педагогічний консалтинг визначається як процес консультування, заснований на інтелектуальній діяльності, результатом якої є виявлення, аналіз і надання рекомендацій щодо вирішення проблем системи освіти з метою їхнього подолання [6].

Педагогічний консалтинг – це роль керівників закладів професійної освіти (інформаторів, консультантів, модераторів, тьюторів, фасилітаторів та дослідників) у підготовці та перегляді методичного забезпечення викладання, підвищення кваліфікації, впровадження кращого педагогічного досвіду, інноваційних проектів та консультування [7]. Також можемо повністю погодитися з науковою позицією щодо консультативного значення педагогічного консалтингу як форми науково-методичного супроводу на сучасному етапі. Це пов'язано з необхідністю підвищення професійної майстерності педагогів та отримання якісних консультаційних послуг відповідно до сучасних інноваційних процесів в освітній та науковій сферах. [5]. Консалтинг також розглядається у контексті професійної діяльності у сфері освіти [2], як важливий компонент ефективного функціонування та розвитку органів управління, що позитивно впливає на якість управління, ефективність діяльності закладу в цілому та індивідуальну продуктивність роботи кожного працівника [3].

Консультанти – це досвідчені педагоги, яких призначає директор школи. Вони допомагають молодим вчителям розпізнавати труднощі, вибирати шляхи їх подолання, вирішувати конкретні ситуації та розвивати свої педагогічні навички. Даючи поради і рекомендації, а головне – подаючи власний приклад, консультант сприяє формуванню таких якостей вчителя-професіонала: працьовитість, відповідальність, любов до обраної професії, розумна вимогливість до своїх учнів, педагогічний такт, ввічливість, терпіння,

доброзичливість, чуйність, щирість у відносинах, врівноваженість та вміння встановлювати ділові і дружні відносини з учнями [4].

Педагогічний консалтинг стосується таких важливих питань: адаптація молодого вчителя (соціальна, професійна та емоційна); задоволення потреб молодих вчителів у безперервній освіті; допомога їм у подоланні труднощів, пов'язаних з роботою; впровадження сучасних підходів та інноваційних технологій у навчальний процес; створення індивідуального стилю викладання та формування педагогічної майстерності.

Консалтинг молодих вчителів має два аспекти: формальний і неформальний. Формально консалтинг визначається офіційними документами (наприклад, наказами директора школи), регламентується різними інструкціями та методичними матеріалами і здійснюється в рамках загальної методичної роботи в школі. Тому між консультантом і молодим учителем складається план роботи, проводяться різноманітні заходи: (взаємовідвідування уроків, бесіди з окремих розділів педагогіки, наукового змісту предмета, методики викладання; консультації з певних проблем, пов'язаних з методикою проведення уроків). Консультант звітує про свою роботу, дає офіційні висновки про професійну діяльність та професійні досягнення молодого вчителя у його викладацькій діяльності.

Неформальний аспект визначається дружніми та довірливими відносинами між консультантом і молодим учителем. Саме вони створюють позитивний емоційний фон, який формує позитивну мотивацію діяльності та прагнень молодого учителя. При цьому вказівки та інструкції, надані консультантом на основі формального аспекту мають консультативний характер, не нав'язуються авторитарно, набуваючи характеру порад та рекомендацій [4].

Таким чином, педагогічний консалтинг передбачає співпрацю, партнерство та взаємодію між досвідченими та молодими вчителями. Вони працюють разом заради єдиної мети – розвивати навички молодих вчителів та підвищувати якість викладання.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Білошицька Т. Ю. Порівняльний аналіз психологічного та педагогічного консультування. Педагогічний дискурс : зб. наук. праць / гол. ред. І. М. Шоробура. – Хмельницький : ХГПА, 2013. Вип. 14. С.73– 78.

2. Боднар О., Івасів О. Специфіка розвитку експертно-консультативної діяльності в умовах модернізації освіти. *Вісник Львівського університету. Серія педагогічна*. 2019. № 34. С. 3–12.

3. Кравченко Г., Почуєва О. Особливості змісту навчальної дисципліни «педагогічний консалтинг» у підготовці студентів за магістерськими програмами. *Імідж сучасного педагога*. 2021. № 3. С. 25–32.

4. Лях Г. Р. Сутність і форми педагогічного наставництва. Проблеми та перспективи розвитку освіти: : зб. наук. праць з наук. пробл. екон.наук. 2016. С. 22-24.

5. Макаренко С. І. Теоретичне обґрунтування основ освітнього консалтингу як актуальної форми науково-методичного супроводу. *Proceedings of the XIII International Scientific and Practical Conference Social and Economic Aspects of Education in Modern Society*. 2019. № 2. С. 15–20.

6. Чепуренко Я. Системний підхід до консалтингової діяльності в освіті. *Системний аналіз в управлінні освітою: міжгалузеві дослідження*: зб. наук. праць. Київ: Ореол-сервіс. 2020. С. 134–139.

7. Щербина Д. В. Акме-орієнтована модель формування комунікативної культури майбутніх консультантів освітньої сфери у процесі магістерської підготовки. *Теорія та методика професійно-педагогічної підготовки освітянських кадрів: акмеологічні аспекти*: монографія. Київ: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова. 2018. С. 446–482.

